

Dada Suzi (Döme Zsuzsanna)

DunaÚJ!ÚJ!ÚJ!város

térinstalláció

Dada Suzi

Helyszín: Dunaújváros, Városház tér

A nagyvárosi tér az épített elemeken kívül, túlnyomórészt hivatalos jelzéseket, feliratokat, vagy reklámokat kínál vizuális élvezetre. A mindezt kiegészíteni kívánó köztéri szobrok jó esetben tarkítják ezt a képet, ám azzal, hogy egy alkotás folyamatosan látható, az ott élők számára veszít erősségéből, ami fokozottan igaz a történelmi témákra. Megfigyelhető ahogy a minden nap látott helyeken áthaladó városlakó nem áll meg a múlton merengve egy-egy szobor előtt, és nem néz szét a tér közepén. Maximum turistaként fotóz ilyesmit, otthon nem. Dunaújváros helyzete bizonyos szempontból még rosszabb. Neve hallatán sajnos elsősorban az ipari telepek és a szennyező gyárak sztereotípiái merülnek fel a fejekben, ugyanakkor szocialista mintaváros-i múltja szintén negatív érzelmeket kelt. Dunaújváros történelme azonban nem a XX. században kezdődött és ha jobban belegondolunk, nem vörös szörnyek lakták Sztálinvárost sem. Manapság, mikor sajnos rengeteg dilettáns történelmi elmélet terjeng népünk eredetéről, vagy a legutolsó évszázad eseményeiről, ugyanezen az érzelmi alapon akár a valódi történelem és annak határtalan dimenziói is közel hozhatóak.

Kihasználva a pályázat kínálta lehetőséget, segíteni próbálok a városnak saját múltjának felfedezésében, és megismertetésében azzal, hogy történelmileg hitelesen, humorral ábrázolva a város nevének változásait viszem vizuálisan színre.

Dunaújváros múltjában a Kárpát-medence egész története nyomon követhető. Még inkább igaz ez a város elnevezéseire: a bronzkor óta lakott területen a római korban Intercisa néven szerepelt város, aztán az Árpád korban, a XII. századtól itt működő apátság védőszentjéről Dunapentelének keresztelt település 1951-től Sztálinváros lett, és maradt az 1956-os átmeneti visszanevezés után is, csak 1961-től lett 1961-től Dunaújváros.

A tervezett pályamunka folyamatában ábrázolja a város nevének változását, a tábla „átírója” személyének bemutatásával pedig a történelmi kontextust. Az installáció a hat városnévtáblát és az adott korszakhoz köthető hat realiztikus méretű személyt ábrázolja. Az installáció a hosszú történelmi folyamatot egy ábrán belül szeretné bemutatni, illetve a hatodik alakkal egy lehetséges jövőképet felvázolni.

A névtáblák átlósan egymás mögött helyezkednek el, jelezvén az időbeli sorrendiséget, ugyanakkor úgy, hogy mind egyszerre látható lehessen.

Az első városnév tábla egy kőre eszkábált fa lécz, melybe a város római kori neve, Intercisa van vésvé. Mellette római kihelyezője, egy légiós.

Jobbra lentebb emellett a következő alak és tábla egy árpád-kori lovag, illetve az általa kihelyezett Dunapentele tábla. Tipikus középkori, cirádás betűkkel szerepel rajta a város neve és címere.

Ezalatt az ötéves tervet megvalósító, az új várost felépítő élmunkás áll büszkén a Sztálinváros táblával.

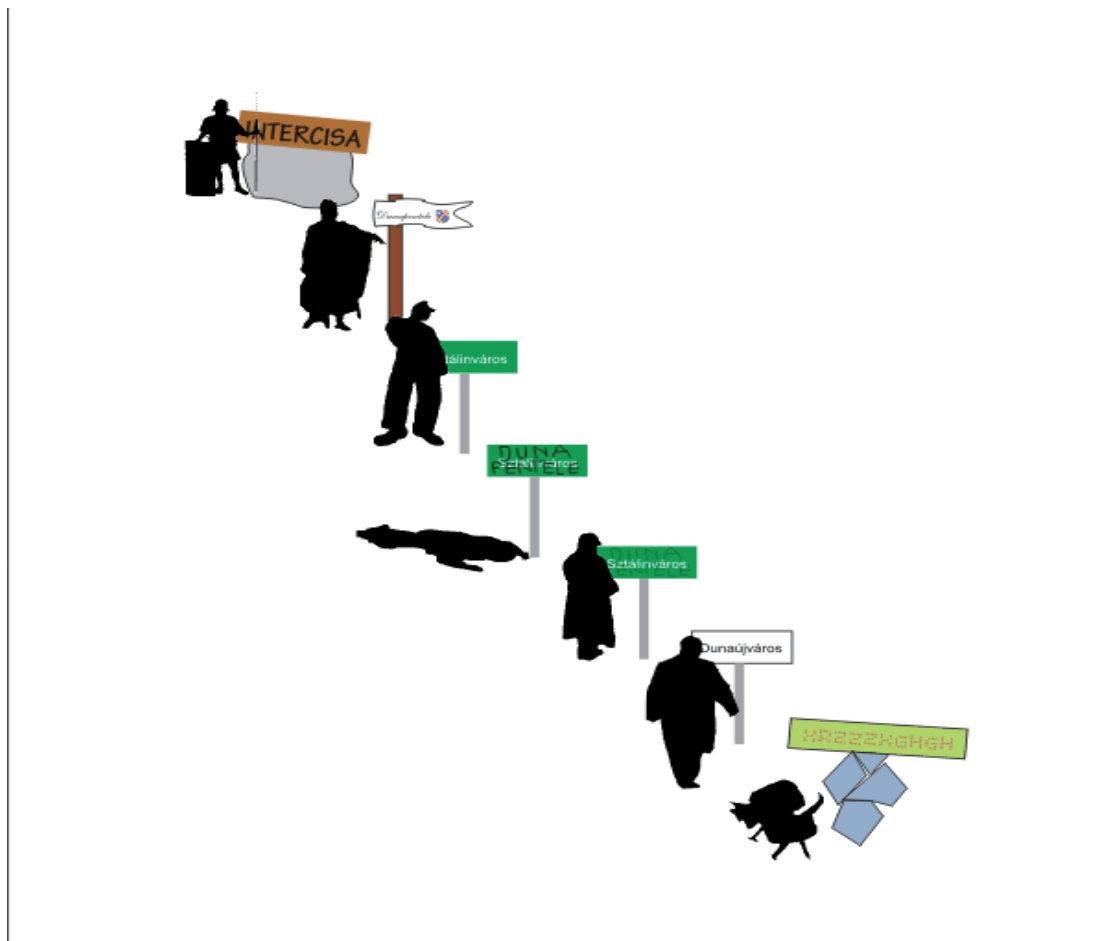
Az 1956-os rövid életű visszanevezés emlékét egy sajnálatos módon halott forradalmár és a Sztálinváros feliratot Dunapentelére átfirkált, golyónyomokkal átyuggatott városnév tábla őrzi.

Alattuk jobbra a gyors „helyreállítás”-t elvégző, a feliratot hevenyészve lemosó katona áll, a csoport egyetlen figurájaként háttal. A táblán az eredeti Sztálinváros feliraton áttetszik a lemosott Dunapentele név.

A következő stádium a 61'es átnevezés. Itt egy klasszikus helységnévtáblán olvasható a Dunaújváros felirat, mellette egy átlagos pártfunkcionárius áll.

A csoport utolsó alakja egy 2700-ban a Szíriuszról érkező lény, aki a Föld elfoglalása után saját nyelvén X352fFGXYY/-ra kereszteli át a várost.

(Az ábrán látható alakok még csak illusztrációk)

Az installáció két és három dimenziós elemekből áll. Az alakok kétdimenziósak és fémlapokból készülnek, míg a névtáblák háromdimenziósak. Minden helységnévtáblára szerelve kis felirat jelzi az alapítás (becsült) idejét.

A fémlapok 3mm-es vastagságúak, biztonsággal időjárás és járókelő-állóak. Ezek a lapok megfelelő kontúrra vágatva kerülnek a helyszínre, talpuk csavarral rögzül a betonhoz.

A fémlapok egyik oldalára ugyanakkora méretű színes, nyomtatott matrica kerül, ami a figurákat ábrázolja. A képeknek fotószerűnek kell lenniük, ami a személyek jellege miatt úgy oldható meg „hitelesen”, ha kölcsönzőből vett jelmezekben, megfelelő beállításokban fotózva készülnek hozzájuk képek. Mivel a színes nyomtatás igen költséges, ezért a lemezek hátoldalára nem kerül kép, ezek feketére festettek.

A névtáblák és azok feliratai az adott korra jellemző stílusban készülnek, magasságuk kb.1méter. A római kori egy nagyobb köre applikált fatábla, amibe vésvé van a felirat. Ez külön nem rögzül a betonhoz. A középkori tábla és rúdjának anyaga szintén fa, feliratai kézzel festettek. Rögzítése: a fára csavarozott fémpánt betoncsavarral. A Sztálinváros tábla vasoszlopon levő vastábla, amin nyomtatott szöveggel áll a felirat zöld alapon fehér betűkkel. Az ötvenhatos tábla ugyanez, csak festékszóróval át van fújva a városnév. A visszaállított tábla szintén ugyanez, csak a ráfűjt Dunapentele felirat hanyagul le van róla törölve. A Dunaújváros tábla fémoszlopon van, fémből készült és fekete-fehérral van rányomtatva a város új neve. A legutolsó név táblája rikító UV-zöld fóliával bevont vas egy átlátszó műanyaglapokból összeállított kristálynak tűnő objektumon. Az utolsó 5 tábla fémszínűre festett műanyagcső, illetve rácsavarozott fémtábla, amire a felirat nyomtatva készül. Rögzítésük az aljukra csavarozott fémpánttal és betoncsavarral történik. A helységnévtáblák kihelyezésének idejét jelző táblácskák műanyag lapra készülnek, rajtuk nyomtatott felirat. Ezek a táblák aljára kerülnek.

Az installáció szemből 180 fokos szögből látható, ezért az elhelyezést ennek megfelelően kell megválasztani és az alakokat a tér egy át nem járható oldalától, vagy egy épületétől kiindulva kell beállítani úgy, hogy a sor nagyjából a tér közepéig érjen. Az alakok egymástól kb. 1,5-2 méter távolságba kerülnek, hogy a járókelők ne megkerüljék a csoportot, hanem kényelmesen átférjenek közöttük. (Az ábrán látható vizuális terv a fotó nézőpontja miatt nem tudja tükrözni a későbbi elhelyezést!)

Amennyiben problémát jelent csavarokat helyezni a tér betonjába, alternatív megoldásként betontalpatat önthető a figuráknak és tábláknak egyaránt, ám ez csökkenti az esztétikai értéket. A tér borítása szerint más rögzítési technikák is alkalmazhatóak, vagy az installáció más helyszínen is felállítható.